

**PLAN XERAL DO PRÁCTICUM DOS GRAOS EN MESTRE/A
DE EDUCACIÓN INFANTIL E MESTRE/A DE EDUCACIÓN
PRIMARIA**

FACULTADE DE FORMACIÓN DO PROFESORADO

Lugo, xullo de 2012

ÍNDICE

	Páxina
INTRODUCCIÓN	4
1. FUNDAMENTACIÓN TEÓRICA	6
1.1. O perfil docente segundo a lexislación.....	6
1.2. O sentido do Prácticum na Facultade de Formación do Profesorado.....	11
2. OBXECTIVOS XERAIS	13
3. ORGANIZACIÓN ACADÉMICA E XESTIÓN	15
3.1. Distribución do Prácticum.....	15
3.2. Adscrición ás distintas áreas de coñecemento.....	18
3.3. Calendario.....	20
4. AXENTES PARTICIPANTES NO PRÁCTICUM	20
4.1. Funcións do decano/a.....	22
4.2. Funcións da coordinación xeral de Prácticum.....	22
4.3. Funcións da coordinación de prácticas de titulación.....	23
4.4. Funcións da coordinación de materia.....	24
4.5. Funcións do profesorado supervisor.....	25
4.6. Funcións do alumnado.....	26
4.7. Papel dos centros educativos e a súa relación coa facultade.....	27
5. ADSCRICIÓN DO ALUMNADO AOS CENTROS DE PRÁCTICAS	28
6. RECOMENDACIÓNS E PROPOSTAS DE MELLORA	29
ANEXO 1	33
ANEXO 2	34
ANEXO 3	35

INTRODUCCIÓN

Coa adaptación das ensinanzas universitarias ao Espazo Europeo de Educación Superior, as antigas diplomaturas de Maxisterio impartidas neste Centro quedan englobadas en dous títulos: o Grao en Mestre ou Mestra de Educación Infantil e o Grao en Mestre ou Mestra de Educación Primaria, cunha duración de 4 anos nos que o alumnado deberá cursar un total de 240 créditos.

Neste contexto, un dos módulos do curriculum formativo está constituído polo *Prácticum e proxecto fin de grao*. O Prácticum organízase en tres materias:

- a. Prácticum I. Vida de aula e tarefas do profesorado (12 créditos, 2º curso).
- b. Prácticum II. O centro escolar e o seu contexto: proxectos e prácticas (18 créditos, 3º curso).
- c. Prácticum III. Procesos de mellora de aula e centro (12 créditos, 4º curso).

Aínda que neste Centro xa existía un Plan Xeral de Prácticas que regulaba e facilitaba o desenvolvemento das Prácticas Escolares nas Diplomaturas, faise necesario elaborar un novo documento que, tomando como punto de partida a experiencia acumulada e a reflexión sobre esta, oriente o traballo neste novo deseño do Prácticum e permita a toda a comunidade educativa vencellada a el a participación e o coñecemento das súas motivacións, sentido e estrutura.

Este Plan que se presenta constitúe, pois, o marco xeral no que se sitúa a nivel organizativo e didáctico o Prácticum e que posibilitará o seu desenvolvemento nos vindeiros anos. Trátase dun documento:

- a) Consensuado, posto que a súa elaboración pasou por diversas fases nas que todos os membros da Facultade de Formación do Profesorado tiveron ocasión de participar e facer chegar as súas suxestións.

- b) Integrador, xa que posibilita a intervención de todos os axentes implicados no proceso: profesorado de diversas áreas de coñecemento, alumnado e centros de educación infantil e primaria.
- c) Dinámico e flexible, no sentido de ser susceptible de modificacións de mellora en función das necesidades que sexan detectadas ao longo do proceso.
- d) Funcional, ao partir dun contexto establecido e de propoñer pautas de desenvolvemento nesa realidade.
- e) Público, ao estar a disposición de todos os participantes no Prácticum, o que potencia ser coñecido por todos.

Sobre a base destas características, foi elaborado o Plan Xeral do Prácticum que se desenvolve nas páxinas seguintes, coa finalidade última de optimizar, na medida do posible e en función dos recursos existentes e das limitacións establecidas, ese proceso tan crucial na formación inicial dos mestres e mestras como é o Prácticum. A elaboración deste Plan Xeral iníciase no mes de marzo de 2011 por un grupo de traballo composto pola Coordinación Xeral do Prácticum e sete representantes das áreas presentes nel, que cumpriron o encargo de contribuír a redactar o documento para a súa presentación á Xunta de Facultade, onde, tras un proceso de exposición pública no cal os membros da Facultade tiveron a ocasión de expor as propostas de modificación que consideraron oportunas, foi aprobado o 20 de xullo de 2012.

O presente documento organízase en cinco apartados. No primeiro faise un percorrido pola fundamentación teórica, no segundo preséntanse os obxectivos xerais do Prácticum, no terceiro apartado reflíctese a organización académica e a xestión concretando a adscrición do Prácticum ás áreas de coñecemento e o calendario de desenvolvemento, no cuarto detállanse os axentes de participación e as súas funcións, e finalmente no último apartado formúlase unha serie de recomendacións e propostas de mellora.

I. FUNDAMENTACIÓN TEÓRICA

O Prácticum¹ é un dos momentos máis importantes do proceso de formación inicial como mestre ou mestra, xa que é cando se toma contacto real co ambiente en que se desenvolverá a actividade profesional no futuro. Por iso, non nos pode estrañar que sexa considerado, sobre todo polo alumnado, como o momento máis decisivo de toda a súa etapa de formación.

Podemos, pois, asegurar que nos atopamos ante un momento crucial da aprendizaxe, que merece unha atención especial para rendibilizar ao máximo os efectos do proceso formativo global. Permite ter unha vivencia directa do centro educativo e capacitarse na aplicación dos seus coñecementos e na formación de actitudes de cara a un mellor desenvolvemento dos procesos profesionais docentes.

Este proceso ten como horizonte contribuír ao desenvolvemento dun tipo de mestre ou de mestra que se axuste ao perfil definido pola lexislación vixente como marco aceptado socialmente.

1.1. O perfil docente segundo a lexislación

O perfil de calquera profesional defínese a partir das funcións específicas que terá que desempeñar no seu eido de traballo e do contorno socio-cultural no que estas funcións se van desenvolver.

Partindo desta idea, e centrándonos na profesión de mestre e mestra, o perfil profesional vén definido polos seguintes elementos globais:

- a) Temos que contribuír a capacitar unha persoa que sexa quen de manter unha relación fluída co alumnado, coas familias e co conxunto da microcomunidade educativa onde desenvolva o seu traballo, e con aquelas persoas que, no desempeño das súas funcións, tamén contribúen ao benestar social das familias.

---

¹ Empregaremos dende agora o termo Prácticum ou Prácticas Escolares -termo quizais máis próximo nesta Facultade de Formación do Profesorado- coma termos sinónimos.

- b) Para esa capacitación ten fundamental importancia o desenvolvemento do proceso do traballo cooperativo co conxunto dos compañeiros e compañeiras mestres e mestras.
- c) Ao mesmo tempo, debe ser unha persoa cunha formación científica e profesional que lle permita tratar os procesos de continua toma de decisións que caracteriza aos procesos de ensino e aprendizaxe.

Estes aspectos deberán ser tidos en conta á hora de deseñar un programa de formación que responda ás necesidades que os mestres e mestras van ter na realidade escolar. Débese considerar tamén cal é o perfil profesional definido na lexislación como marco normativo da actuación docente, xunto co papel que se espera que desenvolva nunha sociedade da información, sinalando as principais funcións que lle son atribuídas.

A continuación descríbese cal é o perfil que subxace á Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación (LOE)², e que se reflicte dun xeito implícito ou explícito nos distintos documentos legais posteriores que a desenvolven. Un documento previo á aprobación da LOE é o *Libro Blanco sobre el título de Grado en Magisterio*, elaborado pola ANECA con data de 2005³, onde se defende a necesidade de que o perfil de mestre/a de Educación Infantil teña carácter xeralista, debido a que o principio de globalización da aprendizaxe nesta etapa é un fenómeno educativo de carácter universal e moi pouco controvertido. Para a Educación Primaria, considérase que este perfil debe combinar o carácter xeralista e a especialización (p. 21).

No ano 2006 promúlgase a LOE, cuxo artigo 91 establece que as funcións do profesorado son, entre outras, as seguintes:

- a) A programación e o ensino das áreas, materias e módulos que teñan encomendados.
- b) A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado, así como a avaliación dos procesos de ensino.
- c) A titoría do alumnado, a dirección e a orientación da súa aprendizaxe e o apoio no seu proceso educativo, en colaboración coas familias.

---

² BOE núm. 106 de 4 de maio de 2006.

³ Disponível en http://www.aneca.es/var/media/150404/libroblanco_jun05_magisterio1.pdf (Consultada o 14/03/2012).

- d) A orientación educativa, académica e profesional do alumnado, en colaboración, se é o caso, cos servizos ou departamentos especializados.
- e) A atención ao desenvolvemento intelectual, afectivo, psicomotriz, social e moral do alumnado.
- f) A promoción, organización e participación nas actividades complementarias, dentro ou fóra do recinto educativo, programadas polos centros.
- g) A contribución a que as actividades do centro se desenvolvan nun clima de respecto, de tolerancia, de participación e de liberdade para fomentar no alumnado os valores da cidadanía democrática.
- h) A información periódica ás familias sobre o proceso de aprendizaxe dos seus fillos e fillas, así como a orientación para a súa cooperación neste.
- i) A coordinación das actividades docentes, de xestión e de dirección que se lles encomende.
- j) A participación na actividade xeral do centro.
- k) A participación nos plans de avaliación que determinen as administracións educativas ou os propios centros.
- l) A investigación, a experimentación e a mellora continua dos procesos de ensino correspondente.

Estas funcións adquiren maior ou menor importancia segundo o nivel educativo no que nos situemos, aínda que se presenta a necesidade de levalas a cabo baixo o principio de colaboración e traballo en equipo. Noutras disposicións legais posteriores, estas funcións xerais iranse concretando e así, na Orde ECI/3854/2007, de 27 de decembro⁴, no apartado 3, indícanse cales son as competencias que os mestres e mestras de Educación Infantil deben desenvolver:

1. Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
2. Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, dende unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.

---

⁴ ORDE ECI/3854/2007, de 27 de decembro, pola que se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Infantil (BOE núm. 312, do 29 de decembro de 2007).

3. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan as singulares necesidades educativas do estudiantado, a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos.
4. Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e tratar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
5. Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, dos sentimentos e dos valores na primeira infancia.
6. Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Tratar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
7. Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
8. Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención temperá e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
9. Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
10. Actuar como orientador/a de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 anos e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
11. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.
12. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.

13. Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que lles afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.

No que na respecta á Educación Primaria, as competencias dos mestres e mestras establécense no apartado 3 da Orde ECI/3857/2007, de 27 de decembro⁵:

1. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos en torno aos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.
2. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
3. Tratar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar.
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.
5. Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal no alumnado.
6. Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e coas súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.

---

⁵ ORDE ECI/3857/2007, de 27 de decembro, pola que se establecen os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio da profesión de Mestre en Educación Primaria (BOE núm. 312, de 29 decembro de 2007).

7. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do ámbito social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa.
8. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, dos valores e das institucións sociais públicas e privadas.
9. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable.
10. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre o alumnado.
11. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural.
12. Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que lles afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.

Esta identificación de competencias convértese nun elemento clave para encamiñar a formación -e dentro dela o Prácticum- cara ao seu desenvolvemento.

1.2. O sentido do Prácticum na Facultade de Formación do Profesorado da USC

O período de Prácticum é, sen dúbida, un dos momentos máis importantes na formación dos mestres e mestras, tanto para o alumnado e para o conxunto do profesorado da Facultade, como para o equipo de supervisión do Prácticum⁶ e a propia institución universitaria.

Para o *alumnado* porque supón, a meirande parte das veces, o primeiro contacto coa realidade laboral desde unha perspectiva profesional. Non debemos esquecer que a carreira de mestre e mestra ten, ou debería ter, un carácter eminentemente profesionalizador. Esta característica, inherente aos estudos de maxisterio, marca a necesidade de que a formación que o alumnado recibe na Facultade de

---

⁶ Con *equipo de supervisión* estámonos referindo ao conxunto de profesores e profesoras da Facultade que se responsabilizan da preparación, seguimento e avaliación do Prácticum.

Formación do Profesorado se complementa coa experiencia práctica a través do contacto coa realidade escolar, e este primeiro contacto coa realidade da profesión docente constitúe unha ocasión única para fortalecer a necesaria conexión entre a teoría e a práctica, potenciando a vinculación entre os coñecementos adquiridos no ámbito académico e na experiencia práctica reflexiva no eido profesional. Polo tanto, a estadía nos colexios supón para o alumnado un grande impacto, tanto desde o punto de vista:

- Persoal, porque supón, para moitos deles e delas, a verdadeira 'ocasión' para reflexionar sobre a súa posición ante a carreira que están a realizar; como
- Profesional, porque supón a primeira 'inmersión' no labor relacional e social á que terá que dedicarse no futuro a través dos exemplos que lle toque observar e nos que lle toque participar.

Para o *profesorado* desta Facultade, porque verá reflectido neste proceso o obxectivo da meirande parte das súas accións docentes, sexa cal sexa o eido científico ao que pertenzan, xa que formamos o noso alumnado para que aplique no seu desenvolvemento profesional aquelas competencias nas que o estamos a formar.

Para o *equipo de supervisores e supervisoras*, como o profesorado máis directamente implicado no seguimento do proceso de prácticas, que:

- Verá de primeira man o camiño seguido cara a conseguir esa construción entre a teoría e a práctica que antes preconizamos;
- Terá unha responsabilidade en facilitar un desenvolvemento mellor do Prácticum para cada un dos alumnos e alumnas.

Para a *Facultade* como institución, xa que a complexidade organizativa e de desenvolvemento precisa do máximo apoio interno e externo (cara aos colexios e cara aos titores e titoras).

Partindo desta situación, e tendo en conta o marco normativo que explicita as competencias e, por derivación, as funcións dos mestres e mestras de Infantil e Primaria, na Facultade de Formación do Profesorado elabórase este Plan Xeral de Prácticum desde a consideración de que a súa actividade profesional e os seus procesos de formación –tanto inicial como en exercicio– deben estar orientados por dúas características esenciais: a *reflexión* e a *capacidade de innovar*.

Caracterizar o mestre/a como reflexivo/a significa enténdelo como un profesional cun alto grao de capacidade de actuación e adaptabilidade ás situacións cambiantes da aula e do contexto social xeral, o que, á súa vez, implica que sexa quen de repensar a súa propia actuación e a súa propia actitude, xa que na medida en que un docente sexa máis consciente das causas e consecuencias da súa acción e das limitacións que ten, é máis capaz do seu control e do seu cambio, e todo iso co ánimo de integrarse na comunidade educativa.

No que respecta á natureza innovadora da súa actividade, resulta importante considerar que neste proceso o persoal docente é un dos referentes máis decisivos, tanto se nos referimos ó sistema educativo no seu conxunto como á propia escola. Partimos, entón, dunha concepción do profesorado como axente curricular capaz de innovar, que reinterpreta o contexto de desenvolvemento dos procesos de ensino-aprendizaxe e toma decisións en función deste.

Entendemos que a reflexión e a innovación deben estar presentes dun xeito explícito na formación dos mestres e mestras e, consecuentemente, o Prácticum que regula este Plan Xeral ten que ter como punto de partida ambas dimensións, tanto na súa organización como no seu desenvolvemento.

---

2. OBXECTIVOS XERAIS

Tal e como indicamos antes, o sentido curricular do Prácticum é ofrecerlle ao alumnado a posibilidade de ter un contacto directo co seu futuro escenario profesional, participando nas actividades reais de educación, ensino e xestión institucional que se desenvolven nos colexios.

Tomando isto como punto de referencia e tendo en conta tamén o perfil de docente que se esixe na LOE, consideramos que o Prácticum debe responder a:

1. Entrar en contacto, dunha maneira sistemática e guiada, coa realidade do centro educativo e coñecer o seu funcionamento xeral e a práctica dos profesionais que traballan nel.
2. Integrar a teoría coa práctica. Trátase da ocasión para integrar na práctica os coñecementos e capacidades adquiridos na Facultade de

Formación do Profesorado. Por outra banda, a experiencia obtida nas prácticas vaille servir ao alumnado para enriquecer e facilitar a comprensión dos coñecementos, tanto teóricos coma prácticos, que reciban nas aulas durante e á volta do Prácticum.

3. Iniciarse no traballo e nas destrezas profesionais docentes. Tal e como se explicita nas Memorias para os títulos de Grao en Mestre, o seu sentido xeral oriéntase cara ao desenvolvemento de estratexias didácticas e cara á participación en procesos de mellora nunha escola concreta por medio dunha reflexión/actuación desde a práctica.
4. Desenvolver actitudes e capacidades para a observación e interpretación dos fenómenos escolares, analizando as súas causas e potenciando a súa reflexión sobre a educación, para o enriquecemento da realidade docente.
5. Aprender a colaborar co profesor ou profesora da aula, con outros docentes do colexio e cos outros estudantes do Prácticum.
6. Habituar a desenvolver a 'reflexión sobre a acción'.

Coherentemente con todo isto, establecemos como **obxectivos xerais do Plan do Prácticum** da Facultade de Formación do Profesorado da USC, os seguintes:

1. Fixar un marco regulador do Prácticum que explicita as funcións, responsabilidades e outras tarefas, tanto do profesorado universitario como daqueles docentes dos centros educativos vinculados ao Prácticum.
2. Establecer un marco regulador do Prácticum que lle permita ao alumnado desenvolver a planificación daquel na realidade da aula, mesmo do contorno escolar no que se realiza o seu traballo e na relación que se establece co equipo de supervisión da Facultade.
3. Crear unha estrutura e organización do Prácticum de maneira que o alumnado comprenda a dimensión aplicada do conxunto das aprendizaxes que vai adquirindo ao longo do Grao.
4. Favorecer o traballo conxunto, a colaboración e o intercambio de experiencias entre todos os axentes implicados.

---

3. ORGANIZACIÓN ACADÉMICA E DE XESTIÓN

3.1. Distribución do Prácticum

No actuais plans de estudos de Grao en Mestre ou Mestra de Educación Infantil/Educación Primaria, o Prácticum distribúese en tres períodos coa intención de aproveitar o seu potencial ao longo da formación dos estudantes. Os períodos de Prácticum propostos desenvólvense progresivamente conforme á seguinte secuencia:

1. *Prácticum I. Vida de aula e tarefas do profesorado* (12 créditos, 2º curso, 3º semestre). O sentido deste Prácticum é centrarse nas tarefas que o docente realiza en relación ao contexto inmediato da aula, así como en analizar e reflexionar sobre o que alí acontece. Baséase na observación en torno á vida da aula e ás tarefas do profesorado e no proceso de aprendizaxe da tarefa docente
2. *Prácticum II. O centro escolar e o seu contexto: proxectos e prácticas* (18 créditos, 3º curso, 6º semestre). Contextualizando as prácticas do docente nun centro e nunha localidade, trátase de deseñar, desenvolver e avaliar proxectos de centro e de aula e de comprender que os límites da función do profesorado non están delimitados polo espazo físico inmediato no que traballa habitualmente co alumnado e que forma parte dun equipo docente, polo que debe estar atento ao conxunto da comunidade educativa, sempre desde unha actitude crítica e reflexiva. O sentido xeral deste Prácticum II é centrarse nos proxectos e prácticas desenvolvidos no centro escolar e no seu contexto, así como no proceso de aprendizaxe do ensino. Procurarase, no caso de Educación Infantil e na medida do posible, que o alumnado realice o Prácticum I ou o Prácticum II no ciclo 0-3 anos.
3. *Prácticum III. Procesos de mellora de aula e centro* (12 créditos, 4º curso, 7º semestre). Neste último Prácticum trátase de resaltar o perfil de mestre ou mestra innovador/a, reflexivo/a e investigador/a, engadíndolle ao traballado nos períodos anteriores elementos de mellora de proxectos de

centro e aula en propostas de investigación-acción. O sentido xeral deste Prácticum III é centrarse nos procesos de mellora de aula e centro.

Nas táboas 1 e 2 preséntase a situación do Prácticum no conxunto de materias das titulacións de Educación Infantil e Educación Primaria:

Táboa 1: O Prácticum en Educación Infantil

CURSO	Semestre 1º SOCIEDADE, EDUCACIÓN E FUNCIÓN DOCENTE	Semestre 2º O SUXEITO DA EDUCACIÓN
1º	<ul style="list-style-type: none"> • Socioloxía da educación (6c) • Infancia, familia e escola (6c) • Psicoloxía do desenvolvemento (6 c) • Teorías e institucións contemporáneas de educación infantil (6 c) • Didáctica e profesión docente (6 c) 	<ul style="list-style-type: none"> • Psicoloxía do desenvolvemento (6c) • Psicoloxía da educación (6c) • Observación e análise: suxeitos e procesos educativos (6 c) • Infancia, saúde e alimentación (6 c) • Dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento (6 c)
	Semestre 3º A ESCOLA DE EDUCACIÓN INFANTIL (Modelos curriculares)	Semestre 4º A ESCOLA DE EDUCACIÓN INFANTIL (Organización)
2º	<ul style="list-style-type: none"> • Deseño e desenvolvemento curricular (6c) • Proxectos e innovación na aula (6c) • Organización e xestión da aula (6 c) • Prácticum I. Vida de aula e tarefas do profesorado (12 c) 	<ul style="list-style-type: none"> • Organización e xestión do centro escolar (6c) • Observación e análise: escola e contexto (6c) • Escola inclusiva e necesidades educativas especiais (6 c) • Procesos de mellora e uso das TIC (6 c) • Aprendizaxe da lingua oral (6 c)
	Semestre 5º A CONSTRUCCIÓN DAS APRENDIZAXES	Semestre 6º A CONSTRUCCIÓN DAS APRENDIZAXES
3º	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendizaxe da matemática (6c) • Iniciación á lectura e á escritura (6c) • Aprendizaxe de linguas en contextos multilingües (6 c) • Educación visual e plástica: contextos e procesos artísticos (6 c) • Música na educación infantil (6c) 	<ul style="list-style-type: none"> • Prácticum II. O centro escolar e o seu contexto: proxectos e prácticas (18c) • Motricidade infantil (6c) • Literatura infantil e dramatización (6 c)
	Semestre 7º PRÁCTICUM E TRABALLO FIN DE GRAO	Semestre 8º Mención E TRABALLO FIN DE GRAO
4º	<ul style="list-style-type: none"> • Prácticum III. Procesos de mellora de aula e centro (12c) • Aprendizaxe das ciencias sociais (6c) • Traballo fin de Grao (3 c) • Optativa de mención (4,5 c) • Optativa xeral (4,5c) 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendizaxe das ciencias da natureza (6c) • Traballo fin de Grao (6 c) • Optativa de mención (4,5 c) • Optativa de mención (4,5 c) • Optativa de mención (4,5 c) • Optativa xeral (4,5c)

Táboa 2: O Prácticum en Educación Primaria

CURSO	Semestre 1º SOCIEDADE, EDUCACIÓN E FUNCIÓN DOCENTE	Semestre 2º O SUXEITO DA EDUCACIÓN
1º	<ul style="list-style-type: none"> • Socioloxía da educación (6c) • Infancia, familia e escola (6c) • Teoría e historia da educación escolar (6 c) • Didáctica e tarefas docentes (6 c) • Psicoloxía da educación (6 c) 	<ul style="list-style-type: none"> • Psicoloxía do desenvolvemento (6-12 anos) (6c) • Dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento (6 c) • Escola, comunidade e TIC (6c) • Ensinanza e aprendizaxe de linguas en contextos multilingües (6c) • Ensinanza e aprendizaxe da aritmética (6c)
2º	Semestre 3º A ESCOLA DE EDUCACIÓN PRIMARIA	Semestre 4º A CONSTRUCCIÓN DAS APRENDIZAXES
	<ul style="list-style-type: none"> • Organización e xestión do centro escolar (6 c) • Deseño, desenvolvemento e innovación curricular (6c) • Educación visual e plástica I: contextos e metodoloxías artísticas (6c) • Prácticum I. Vida de aula e tarefas do profesorado (12 c) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ensinanza e aprendizaxe de competencias comunicativas (inglés/francés) (6c) • Ensinanza e aprendizaxe das ciencias sociais I (6c) • Educación física (6c) • Ensinanza e aprendizaxe das ciencias experimentais I (6c) • Ensinanza e aprendizaxe da xeometría (6c)
3º	Semestre 5º A CONSTRUCCIÓN DAS APRENDIZAXES	Semestre 6º A CONSTRUCCIÓN DAS APRENDIZAXES
	<ul style="list-style-type: none"> • Ensinanza e aprendizaxe das ciencias sociais II (6c) • Ensinanza e aprendizaxe das ciencias experimentais II (6c) • Educación visual e plástica II: procesos e proxectos artísticos (6c) • Ensinanza e aprendizaxe de competencias comunicativas: lingua e literatura galegas (6c) • Ensinanza e aprendizaxe da medida, probabilidade e estatística (6c) 	<ul style="list-style-type: none"> • Prácticum II. O centro escolar e o seu contexto: proxectos e prácticas (18c) • Didáctica da educación física (6c) • Música na educación primaria (6 c)
4º	Semestre 7º PRÁCTICUM E TRABALLO FIN DE GRAO	Semestre 8º MENCIÓN E TRABALLO FIN DE GRAO
	<ul style="list-style-type: none"> • Prácticum III. Procesos de mellora de aula e centro (12c) • Ensinanza e aprendizaxe de competencias comunicativas: lingua e literatura castelás (6c) • Traballo fin de Grao (3 c) • Optativa (4,5 c) • Optativa (4,5c) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ensinanza e aprendizaxe do coñecemento do medio (6c) • Traballo fin de Grao (6 c) • Optativa (4,5 c) • Optativa (4,5 c) • Optativa (4,5 c) • Optativa (4,5c)

Nos títulos de Grao en Mestre de Educación Infantil e Grao en Mestre de Educación Primaria establécense prerequisites para o Prácticum nos seguintes termos:

- **Prácticum I.** Será requisito ter superados polo menos 48 créditos do primeiro curso.

- **Prácticum II.** Será requisito ter superados polo menos 48 créditos do segundo curso, entre os que se inclúen necesariamente os do Prácticum I.

- **Prácticum III.** Será requisito ter superados polo menos 48 créditos do terceiro curso, entre os que se inclúen necesariamente os do Prácticum II.

- Todas as actividades presenciais teñen carácter **obligatorio**.
- O alumnado que non participe das actividades presenciais na Facultade de Formación do Profesorado **non poderá realizar a fase de estadía** nos centros.
- Na fase de estadía, o alumnado deberá cumprir co **horario** que teña cada centro e respectar as normas deste.
- O alumnado que non complete con avaliación positiva **todas** as fases do Prácticum non poderá ser avaliado positivamente na materia.

3.2. Adscripción ás distintas áreas de coñecemento

A distribución do Prácticum entre as distintas áreas faise tendo en conta dous criterios de referencia:

- 1) A afinidade: todas as áreas que participan do desenvolvemento do Prácticum teñen afinidade 3.
- 2) O peso de cada área no currículo da titulación que se desenvolve previa e/ou simultaneamente co Prácticum.

Por outra banda, temos que ter en conta que a carga docente do Prácticum varía en función da matrícula do alumnado nas materias de Prácticum en cada curso académico, polo que se estableceu para cada área implicada a porcentaxe que lle correspondería sobre o total de horas. Así, a distribución final con respecto ao Prácticum I e Prácticum II quedaría tal e como se presenta nas táboas 3 e 4:

Táboa 3: Adscrición ás diferentes áreas do Prácticum I

ÁREA	GRAO EN MESTRE/A DE EDUCACIÓN INFANTIL	GRAO EN MESTRE/A DE EDUCACIÓN PRIMARIA
Didáctica e organización escolar	38,68%	36,62%
Filosofía	7,4%	8,64%
Filosofía moral	2,46%	2,88%
Psicoloxía evolutiva e da educación	31,27%	27,98%
Socioloxía	9,46%	11,11%
Tª e historia da educación	10,69%	12,75%
TOTAL	100%	100%

Táboa 4: Adscrición ás diferentes áreas do Prácticum II

ÁREA	GRAO EN MESTRE/A DE EDUCACIÓN INFANTIL	GRAO EN MESTRE/A DE EDUCACIÓN PRIMARIA
Dª da expresión corporal	9,09%	14,21%
Dª da expresión musical	1,51%	7,84%
Dª da expresión plástica	9,09%	7,84%
Dª da lingua e literatura	16,16%	4,41%
Dª da matemática	9,09%	14,21%
Dª das ciencias experimentais	1,51%	14,70%
Dª das ciencias sociais	1,51%	12,25%
Didáctica e organización escolar	27,77%	1,47%
Filosofía	1,51%	1,47%
Filosofía moral	1,51%	---
Música	9,09%	1,47%
Psicoloxía evolutiva e da educación	9,09%	1,47%
Socioloxía	1,51%	1,47%
Tª e historia da educación	1,51%	1,47%
Filoloxía francesa	----	7,84%
Filoloxía inglesa	----	7,84%
TOTAL	100%	100%

Estes criterios serán tamén de aplicación no caso do Prácticum III, aínda que poderán sufrir modificacións por circunstancias que así o aconsellen ou o fagan necesario⁷, tendo que ser referendada a decisión tomada en Xunta de Facultade.

⁷ Como exemplo desta distribución para o curso 2012-13, ver o Anexo 1 e o Anexo 2.

3.3. Calendario

O Prácticum nos Graos é unha materia presente nos tres últimos cursos. O seu desenvolvemento implica unha organización que permita tender pontes entre os fundamentos teóricos e prácticos das distintas materias impartidas nos diferentes cursos e a realidade práctica dos centros educativos, de xeito que se promova ese carácter innovador e reflexivo que sinalabamos como elementos esenciais da actividade docente. Ademais, tal e como xa se indicou no apartado 3.1, o Prácticum desenvólvese simultaneamente con outras materias do plan de estudos coa finalidade última de integrar teoría e práctica.

Isto fai necesario unha organización temporal específica que varía segundo o Prácticum do que falemos, e que poderá ser modificada en cada ano académico como resultado do proceso de avaliación e co obxectivo final de mellorar⁸.

---

4. AXENTES PARTICIPANTES NO PRÁCTICUM

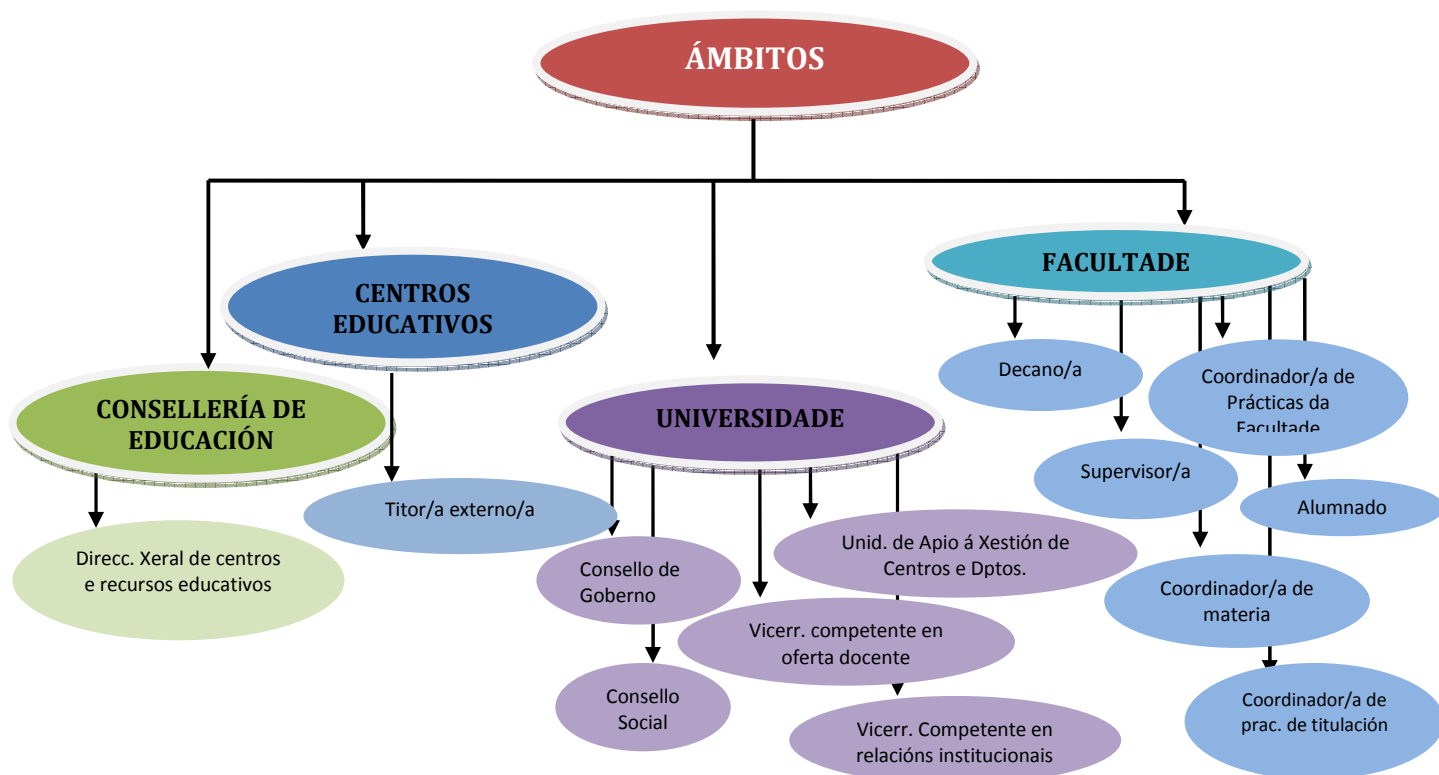

No Sistema de Garantía Interno de Calidade (en adiante SGIC) desta Facultade de Formación do Profesorado (p. 223-224) contéplanse cales han de ser os axentes que toman parte no proceso de organización e desenvolvemento do Prácticum, identificando as súas funcións xerais. Sintetizando esa información, apreciamos como serían catro os ámbitos de actuación (universidade, consellería de educación, facultade e centros educativos) que, á súa vez, farían referencia a diferentes axentes:

---

⁸ O calendario de realización do Prácticum para o curso 2012-13 estableceuse tal e como se indica no Anexo 3.

Figura 1: Ámbitos de actuación e axentes que interveñen no Prácticum.

Podemos ver como son diversos os axentes que participan do proceso de xestión, preparación e desenvolvemento do Prácticum. Neste Plan Xeral preséntanse aquelas funcións vinculadas á Facultade e das que, en última instancia, dependerán en boa medida os resultados formativos do Prácticum.

Segundo o SGIC, na Facultade de Formación do Profesorado serían tres as figuras que participan da organización e desenvolvemento do Prácticum tanto no ámbito docente como de xestión: decanato, supervisores/as⁹ e coordinación xeral do Prácticum. A estas figuras engadiríanse a coordinación de Prácticum de titulación e a coordinación de materia, tal e como se contempla nos criterios para a elaboración da planificación académica anual. Ademais, o profesorado desta Facultade de Formación do Profesorado cre necesario considerar as funcións do alumnado como elemento fundamental no desenvolvemento do proceso de Prácticum.

⁹ O profesorado supervisor aparece referenciado no SGIC como titor interno ou académico.

4.1. Funcións do decano/a

Tal e como se recolle no SGIC desta Facultade de Formación do Profesorado, encoméndaselle ao decanato velar polo bo desenvolvemento dos programas de prácticas en institucións educativas e empresas reguladas mediante convenios de Prácticum.

Ademais, é competencia do decano/a nomear a persoa responsable de prácticas do centro entre os membros do seu equipo de dirección en tanto e canto non se complete o equipo decanal cun vicedecano/a responsable do conxunto das prácticas que teñan lugar na Facultade

4.2. Funcións da Coordinación Xeral de Prácticum

Haberá un coordinador/a xeral de Prácticum, a quen se lle encomendan as seguintes funcións:

1. Incentivar a participación dos centros educativos de Educación Infantil e Primaria no programa do Prácticum, a través de:
  - a. Visitar os centros de Lugo polo menos unha vez no curso.
  - b. Proporcionarlles por escrito a información necesaria sobre o proceso xeral do Prácticum.
  - c. Invitalos a unha reunión anual na Facultade para a avaliación e reflexión sobre a organización e desenvolvemento do Prácticum.
2. Solicitalles aos centros o número de prazas que ofertan para o desenvolvemento dos distintos Prácticum.
3. Elaborar, revisar e enviarlles aos centros os diferentes documentos vinculados ao Prácticum.
4. Convocar as reunións necesarias cos coordinadores/as de prácticum de titulación, coordinador/a de materia, supervisores/as e alumnado.
5. Valorar, en colaboración coa coordinación de Prácticum de titulación, as solicitudes de realización do Prácticum fóra de Lugo cidade.
6. Reunirse co alumnado que realiza o Prácticum fóra de Lugo, informalo do proceso que cómpre seguir e entregarlles a documentación pertinente.
7. Coordinar co equipo de xestión administrativa do centro a elaboración e revisión de bases de datos coas prazas dispoñibles e a asignación do alumnado a elas.

8. Coordinar co equipo de xestión administrativa a emisión dos certificados para os titores/as de prácticum.
9. Coordinar, en colaboración cos coordinadores/as de prácticas de titulación, o proceso de asignación de alumnado aos Centros de prácticas.
10. Coordinar, en colaboración coa comisión de Prácticum, o procedemento de avaliación dos distintos Prácticum por parte dos centros educativos, dos titores/as, dos supervisores/as e do alumnado cando menos unha vez cada tres anos.
11. Colaborar coas coordinacións de Prácticum de titulación e coordinación de materia de Prácticum na toma de decisións con respecto ao alumnado que, pola súa situación específica, non poida desenvolver axeitadamente esta materia.
12. Coordinar a resolución de conflitos en colaboración coas coordinacións de Prácticum de titulación e aqueloutras persoas implicadas.
13. Calquera outra función que se poida derivar do desenvolvemento do Prácticum.
14. Formar parte da Comisión do Prácticum.
15. Levantar acta das reunións que sexan convocadas pola coordinación xeral de Prácticum.

4.3. Funcións da coordinación de Prácticum de titulación

Contémplase a existencia de dous Coordinadores/as de Prácticum de titulación (un no Grao en Mestre/a de Educación Infantil e outro no Grao en Mestre/a de Educación Primaria) responsables de:

- 1) Asistir a todas aquelas reunións ás que sexan convocadas pola coordinación xeral do Prácticum.
- 2) En colaboración coa coordinación de materia, elaborar as propostas iniciais de programas e guías docentes do Prácticum que se farán chegar ao resto de profesorado supervisor para que achegue as súas ideas para a redacción das propostas definitivas.
- 3) En colaboración coa coordinación de materia, elaborar un documento informativo sobre as tarefas concretas do alumnado no período de estadía dirixido ao profesorado titor nos centros educativos.

- 4) Velar pola coordinación vertical dos programas do Prácticum I, Prácticum II e Prácticum III.
- 5) Colaborar coa coordinación xeral no proceso de asignación do alumnado aos centros de prácticas.
- 6) Colaborar coa coordinación xeral na valoración das solicitudes de realización do Prácticum fóra de Lugo.
- 7) Reunirse cos supervisores e supervisoras do Prácticum, cando menos dúas veces ao ano para: dar as directrices xerais sobre o desenvolvemento do Prácticum, elaborar o plan de traballo (desenvolvemento das fases de preparación, seguimento e reflexión, criterios para a elaboración da memoria de Prácticum, titorías, actividades conxuntas, establecemento de criterios obxectivos para a avaliación do alumnado, etc.) e velar pola súa correcta implementación.
- 8) Formar parte da comisión de Prácticum.
- 9) Levantar acta das reunións que sexan convocadas pola coordinación de Prácticum de titulación.

Sería desexable que a coordinación de Prácticum de titulación, asumise tamén a coordinación dunha das materias do Prácticum.

4.4. Funcións da coordinación de materia

As Coordinacións do Prácticum I, Prácticum II e Prácticum III de cada Grao responsabilizaranse de:

- 1) En colaboración coa coordinación de Prácticum de titulación, elaborar as propostas iniciais de programas e guías docentes do Prácticum que se lles farán chegar ao resto de profesorado supervisor para que achegue ideas para a redacción das propostas definitivas.
- 2) En colaboración coa coordinación de Prácticum de titulación, elaborar un documento informativo sobre as tarefas concretas do alumnado no período de estadía, dirixido ao profesorado titor nos centros educativos.
- 3) Convocar anualmente unha reunión de avaliación con todo o profesorado da materia coa finalidade de homoxeneizar criterios, analizar o proceso desenvolvido, asignar as matrículas de honra, etc.
- 4) Pechar as actas da materia.

Haberá seis coordinadores/as de materia, un por cada Prácticum en cada titulación.

4.5. Funcións do profesorado supervisor

Para cada alumno/a que cursa a materia de Prácticum, asígnase un supervisor/a entre o profesorado que imparte docencia nela. Estes docentes asumen as seguintes funcións:

1) Planificación do Prácticum:

- a. Acudir ás reunións convocadas pola coordinación xeral, de Prácticum de titulación e/ou de materia.
- b. Participar na elaboración e/ou revisión do programa e da guía docente da materia, achegando suxestións e materiais de traballo.
- c. Participar en todas aquelas actividades de formación continua que se organicen para a mellora da docencia no Prácticum.
- d. Asistir ás reunións que se convoquen cos titores e titoras dos centros educativos que colaboran no Prácticum.

2) Desenvolvemento do Prácticum:

- a. Fase de preparación:
  - i. Realizar na súa totalidade as sesións de traballo co alumnado estipuladas no programa de Prácticum e na guía docente.
  - ii. Desenvolver nelas as actividades e tarefas planificadas no programa de Prácticum e na guía docente.
  - iii. Participar nas actividades conxuntas de preparación que poidan organizarse.
- b. Fase de estadía nos centros e seguimento:
  - i. Poñerse en contacto cos titores/as do alumnado supervisado, coa finalidade de clarificar o plan de traballo que se propón e poñer en común o desenvolvemento da estadía por parte do alumnado.
  - ii. Visitar, na medida do posible, polo menos unha vez ós titores/as dos centros de Lugo capital.
  - iii. Realizar na súa totalidade as sesións de traballo co alumnado na Facultade que se contemplan no programa e guía docente.

- c. Fase de reflexión e avaliación:
  - i. Realizar na súa totalidade as sesións de reflexión e avaliación planificadas no programa de Prácticum e guía docente.
  - ii. Orientar o alumnado na elaboración do informe final de Prácticum.
  - iii. Realizar a avaliación do alumnado tendo en conta os criterios establecidos no programa e guía docente.
  - iv. Asistir ás reunións de avaliación convocadas.

4.6. Funcións do alumnado

1. Asistir ás sesións informativas sobre o proceso de prácticas convocadas polas coordinacións do Prácticum.
2. Asistir ás reunións nas que se determinará o proceso de elección de prazas nos colexios. Aquel alumnado que non asista á reunión non terá dereito á elección de praza, debendo realizar a estadía no colexio que lle sexa asignado.
3. No caso de facer a estadía fóra de Lugo, comunicarllo á coordinación xeral na data que se determine, buscar un centro de prácticas, entregarlle a documentación pertinente que lle dará a coordinación xeral e responsabilizarse da súa correcta cumprimentación e da súa devolución á coordinación xeral.
4. Asistir ás sesións de preparación, seguimento, reflexión e avaliación do Prácticum que determine o profesorado supervisor. Só se permitirá faltar ao 20% das horas de Prácticum na Facultade, tal e como se contempla no artigo 126 dos Estatutos da Universidade de Santiago de Compostela. Superar esta porcentaxe significará a cualificación negativa na primeira edición da avaliación, coa posibilidade de superar esta parte en segunda edición coa realización das actividades complementarias que se estipulen no programa e na guía docente da materia.
5. Coñecer, aceptar e cumprir as normas de funcionamento do centro educativo correspondente.
6. Cumprir o horario do centro con puntualidade e, no caso de que se producira algunha ausencia, xustificar as faltas de asistencia ante o titor/a e

supervisor/a. A ausencia a máis do 20% das horas de estadía no centro de prácticas implicará o suspenso na materia en primeira e segunda edición, o que esixirá matricularse de novo.

7. Levar a cabo o plan de traballo establecido co seu profesor/a supervisor/a da Facultade e co/coa mestre/a titor/a do colexio.
8. Notificarlle calquera problema ou incidente ao seu profesor/a supervisor/a ou á coordinación xeral do Prácticum.
9. Elaborar un informe do traballo realizado seguindo as indicacións establecidas polo profesor/a supervisor/a e no programa e na guía docente da materia.
10. Cumprir os prazos de entrega do informe final da materia nas datas oficiais establecidas.

4.7. Papel dos centros educativos e a súa relación coa facultade

Tal e como se contempla na Orde ECI/3857/2007, no apartado 5, o Prácticum no Grao en Mestre/a de Educación Primaria “desenvolverase en centros de educación primaria recoñecidos como centros de formación en prácticas mediante convenios entre as Administracións Educativas e as Universidades. Terá carácter presencial e estará tutelado por profesores universitarios e mestres de educación primaria acreditados como titores de prácticas. O Practicum realizarase nos tres ciclos das ensinanzas de educación primaria”.

Polo que respecta á Educación Infantil, “o Prácticum desenvolverase en centros de educación infantil recoñecidos como centros de formación en prácticas mediante convenios entre as Administracións Educativas e as Universidades. Terá carácter presencial e estará tutelado por profesores universitarios e mestres de educación infantil acreditados como titores de prácticas. O Prácticum poderase realizar nun ou nos dous ciclos das ensinanzas de educación infantil” (Orde ECI/3854/2007, apartado 5).

Nas memorias dos títulos de Grao en Mestre, no apartado 5.1.5., indícase que as institucións e centros colaboradores no desenvolvemento do Prácticum serán seleccionados entre as institucións de servizo público e/ou concertado que ofrezan as condicións necesarias para a formación dos estudantes universitarios da titulación de Mestre/a de Educación Infantil ou de Educación Primaria.

Dende estas directrices, as escolas infantís e os colexios de educación infantil e primaria son os receptores do alumnado dos graos desta Facultade para a realización do Prácticum. Ademais do profesorado titor dos colexios contemplado no SGIC, habería outra figura que é necesario considerar pola súa importancia a nivel de xestión do Prácticum: o responsable de Prácticum nos centros educativos, que ben pode ser un membro da coordinación pedagóxica ou do equipo directivo.

---

5. ADSCRICIÓN DO ALUMNADO AOS CENTROS DE PRÁCTICAS

A adscrición do alumnado aos centros realizarase por sorteo presidido pola coordinación xeral e a coordinación de Prácticum de titulación, estando presente todo o alumnado implicado nese momento no Prácticum. Quen non o faga así, perderá o dereito a elixir centro de estadía.

Este proceso de elección de prazas nos centros para a realización do Prácticum levarase a cabo durante os primeiros días ao inicio do curso académico (para o Prácticum I e Prácticum III) e ao final do primeiro semestre (para o Prácticum II). Neses momentos, o alumnado será convocado para ofrecerlle información sobre o Prácticum e sobre o proceso de elección.

O alumnado poderá elixir as prazas que oferten os centros colaboradores de Lugo cidade, ou ben indicar a súa intención de realizar o Prácticum fóra de Lugo se ten causa xustificada para iso. Neste último caso deberá presentar unha solicitude á coordinación xeral indicando o colexio no que desexa realizar a súa estadía e expoñendo os motivos da súa petición. As solicitudes que se presenten serán avaliadas por unha comisión formada para tal efecto pola coordinación xeral e coordinación de Prácticum de titulación. No caso de aceptarse, será o propio alumnado o que, mediante unha carta de presentación da coordinación xeral do Prácticum, se poña en contacto co colexio. Unha vez feito o contacto, o alumnado deberá entregarlle á coordinación xeral unha ficha de datos debidamente cumprimentada e avalada polo colexio coa sinatura e o selo da dirección, comprometéndose á titorización do alumno/a en cuestión.

Cada centro de Lugo vincúlase cun supervisor/a, polo que no momento en que o alumnado fai a elección de centro xa coñece quen é o profesor/a da Facultade co

que traballará no Prácticum. Ao alumnado que opte por un centro de fóra de Lugo, a coordinación xeral asignaralle un supervisor/a segundo criterios de organización docente. Procurarase que esta vinculación teña a maior estabilidade posible no tempo, coa finalidade de establecer unha relación fluída co profesorado titor/a que permita unha colaboración máis estreita na realización e desenvolvemento do plan de traballo co alumnado.

O Prácticum I e o Prácticum II relaciónanse directamente coa vida da aula e tarefas do profesorado e co centro escolar e o seu contexto: proxectos e prácticas, respectivamente. Pola súa banda, o Prácticum III trata os proxectos de mellora de aula e centro e ademais pode vincularse coas distintas mencións de cada un dos Graos.

Tendo isto presente, nos Prácticum I e II o alumnado desenvolverá a súa estadía nun centro de infantil ou primaria cun profesor/a xeralista que exercerá como titor/a. No Prácticum III deberá completarse ademais a estadía con actividades que poñan de manifesto esa vinculación do Prácticum coa mención, así como a liña do Traballo Fin de Grao de cada estudante.

6.- RECOMENDACIÓNS E PROPOSTAS DE MELLORA

O que se presentou ata o momento constitúe unha folla de ruta para acadar o mellor desenvolvemento posible do Prácticum desta Facultade no contexto específico no que vai ter lugar. Pese a que hai determinados condicionantes que impiden ou dificultan levar a cabo actuacións que contribuirían a un Prácticum máis formativo, tamén estimamos que hai que avanzar na súa superación, polo que consideramos importantes telos en conta para identificar novas metas para acadar nun prazo o máis curto posible.

- 1) Constituír unha nova comisión de prácticum integrada pola coordinación xeral, polas coordinacións de Prácticum de titulación, polas coordinacións de materia, e por unha persoa representante do Decanato coa función xeral de analizar e resolver situacións específicas que poidan xurdir no contexto do Prácticum.
- 2) Sobre a supervisión sería aconsellable que o profesorado:

- a. Ofreza polo menos unha hora de titoría en horario de tarde compatible co horario de estadia nos centros educativos.
  - b. Concerte unha entrevista co titor/a do centro, tanto para a avaliación do alumnado como para obter información global sobre o período de estadia que permita introducir modificacións de cara á mellora no seguinte curso.
  - c. Imparta docencia na titulación na que se supervisa o Prácticum.
- 3) Sobre a estadia nos centros sería aconsellable que:
- a. O alumnado realice, cando menos, unha visita previa ao colexio no que vai facer a estadia e que se reúna co mestre ou mestra titora para concretar o plan de traballo que vai realizar durante as prácticas.
  - b. Cada alumno/a, na etapa de Educación Primaria, teña a ocasión de realizar o Prácticum nos tres ciclos.
  - c. Cada alumno/a, na etapa de Educación Infantil, teña a ocasión de realizar o Prácticum nos dous ciclos.
  - d. O alumnado teña ocasión de desenvolver o Prácticum en diferentes tipos de centros (público/privado/concertado, rural/urbano/vila, etc.)
- 4) Sobre a colaboración facultade-centros educativos sería necesario:
- a. A creación de grupos de traballo estables entre supervisores/as e titores/as que redunde nunha mellora do traballo realizado no Prácticum.
  - b. Unha estabilidade entre supervisor/a e centro educativo.
  - c. Invitar a unha representación dos titores/as dos centros para a elaboración e revisión dos programas de Prácticum, segundo consta nas memorias para os títulos.
- 5) Sobre a organización a nivel xeral:
- a. Sería aconsellable organizar unha sesión de formación anual na que puidesen participar os titores/as dos centros educativos.
  - b. Sería necesario avaliar o proceso de Prácticum anualmente co fin de introducir os mecanismos de mellora oportunos.
- 6) Sobre o Prácticum no plan de estudos da titulación
- a. Sería aconsellable modificar a distribución do Prácticum de xeito que, sen reducir a carga lectiva, se puidese realizar en dous cursos en vez de

tres como na actualidade debido ás facilidades organizativas que achegaría.

b. Sería aconsellable revisar a asignación do Prácticum ás distintas áreas de coñecemento vinculadas a el.

7) Sobre a lingua que se debe empregar nos procesos de ensino aprendizaxe, recoméndase desenvolver en lingua galega polo menos un dos tres Prácticum da titulación.

O grupo de traballo que iniciou a redacción do Plan Xeral do Prácticum estivo constituído por: Araceli Herrero Figueroa, Ramón López Rodríguez, Uxío Otero Urtaza, Ángeles García Losada, Marta Poncet Souto, Santiago López Gómez, Uxía Garrido Filgueira e Carmen Sarceda Gorgoso (coordinadora).

Con posterioridade, fóronse producindo variacións na súa composición, quedando no momento da redacción final integrado polo seguinte profesorado desta Facultade: Pablo González Sequeiros, Carmen Díaz Rodríguez, Lina Iglesias Forneiro, Isabel Fernández López, María del Mar Viña Rouco, Marta Poncet Souto, Santiago López Gómez, Uxía Garrido Filgueira e Carmen Sarceda Gorgoso (coordinadora).

ANEXO 1

Táboa 5: Horas das diferentes áreas do Prácticum I. Curso 2012-13

ÁREA	GRAO EN MESTRE/A DE EDUCACIÓN INFANTIL	GRAO EN MESTRE/A DE EDUCACIÓN PRIMARIA	TOTAL
Didáctica e organización escolar	94	89	183
Filosofía	18	21	39
Filosofía moral	6	7	13
Psicoloxía evolutiva e da educación	76	68	144
Socioloxía	23	27	50
Tª e historia da educación	26	31	57
TOTAL	243	243	486

ANEXO 2

Táboa 6: Horas das diferentes áreas do Prácticum II. Curso 2012-13

ÁREA	GRAO EN MESTRE/A DE EDUCACIÓN INFANTIL	GRAO EN MESTRE/A DE EDUCACIÓN PRIMARIA	TOTAL
D ^a da expresión corporal	18	29	47
D ^a da expresión musical	3	16	19
D ^a da expresión plástica	18	16	34
D ^a da lingua e literatura	32	9	41
D ^a da matemática	18	29	47
D ^a das ciencias experimentais	3	30	33
D ^a das ciencias sociais	3	25	28
Didáctica e organización escolar	55	3	58
Filosofía	3	3	6
Filosofía moral	3	---	21
Música	18	3	21
Psicoloxía evolutiva e da educación	18	3	6
Socioloxía	3	3	6
T ^a e historia da educación	3	3	16
Filoloxía francesa	-----	16	16
Filoloxía inglesa	-----	16	16
TOTAL	198	204	402

PRÁCTICUM I

CURSO 2012-13

- Desenvólvese no primeiro semestre do segundo curso.
- Das 16 semanas do semestre, o alumnado estará nos centros educativos catro semanas completas, que se desenvolverán en outubro e novembro de 2012 (do 8 de outubro ao 2 de novembro, ambos incluídos).
- Nos meses de novembro e decembro (do 5 de novembro ao 21 de decembro), o alumnado estará os luns e martes no seu centro e mércores, os xoves e venres na Facultade de Formación do Profesorado con clase das outras materias do semestre.
- Supoñen un total de 7 semanas de estadía no centro educativo.
- As actividades presenciais comprenderían un total de 175 horas no centro educativo e 20 horas de actividades de preparación e reflexión do Prácticum na Facultade. Por outra banda, as actividades de traballo autónomo situaríanse nas 105 horas.

PRÁCTICUM II

CURSO 2012-2013

- Desenvólvese no segundo semestre do terceiro curso.
- O alumnado estará nos centros educativos: tres semanas completas que se desenvolverán en febreiro de 2013 (do 4 ao 22, ambos incluídos), catro semanas en marzo e abril (do 11 de marzo ao 5 de abril), e dúas semanas en abril e maio (do 22 de abril ao 3 de maio).
- Supoñen un total de 9 semanas de estadía nos centros educativos.
- As restantes semanas desenvolverán na Facultade as outras materias do semestre.
- As actividades presenciais comprenderían un total de 250 horas no centro educativo e 25 horas de actividade de preparación e reflexión do Prácticum na Facultade, mentres que as actividades de traballo autónomo situaríanse nas 175 horas.